

План – конспект уроку «Організація робочого місця при виконанні машинних робіт: пуск, регулювання, заправка, догляд за швейними машинками. Виконання строчок різної конфігурації»

Професія: швачка, кравець, I-й курс, **кваліфікація:** швачка I-II -розряду.

Тема програми: Оволодіння знаннями та вміннями щодо виконання найпростіших ручних, машинних операцій.

Тема уроку: Організація робочого місця при виконанні машинних робіт: пуск, регулювання, заправка, догляд за швейними машинками. Виконання строчок різної конфігурації.

Тип уроку: Урок формування вмінь та навичок.

Мета уроку:

-навчальна : навчитись правильно організовувати робоче місце для виконання машинних робіт; вміти обрати правильну робочу позу;

навчитися при виконанні машинних робіт регулювати, заправляти машини 1022М кл. ОЗЛМ , знати доглядати за швейним обладнанням. Виконувати строчки різної конфігурації.

-розвиваюча: розвивати акуратність, точність виконання певних дій, логічне мислення;

-виховна: виховати інтерес до техніки, бережливе ставлення до інструментів, культуру праці.

Матеріально – технічне забезпечення уроку:

1. Інструменти особистого призначення, швейна машина, гвинтовий стілець, праска, прасувальний стіл, гольниця з голками, шпильки, сантиметрова стрічка, крейда кравецька, тканина.

2. Обладнання: універсальна машина JukiДДL-555, 1022 А кл., прасувальний стіл, пульвелізатор, праска.

Навчально-методичне забезпечення уроку: навчальні посібники; інструкційні карти; опорний конспект; плакати; взірці;

Міжпредметні зв'язки:

1. **Технологія виготовлення виробів** – технічні умови (надалі ТУ) на виконання строчок різної конфігурації.

2. **Обладнання швейного виробництва** – технічна характеристика універсальної швейної машини, обладнання волого-теплових робіт.

3. **Матеріалознавство** – напрям нитки основи на деталях, відомості про волокна.

4. **Охорона праці** – інструктаж з техніки безпеки при виконанні ручних, машинних та ВТО робіт.

ХІД УРОКУ:

I. Організаційна частина (3-5 хв.): Привітання.

1. Звіт старости про відсутність здобувачів освіти.
2. Звіт чергового про готовність майстерні до уроку.

II. Вступний інструктаж (45-50 хв.):

1.Актуалізація опорних знань.

Повторення ТБ при виконанні ручних, машинних, ВТР:

1. Яким повинен бути одяг швачки?
2. Як потрібно передавати ножиці, голки?
3. Яких заходів безпеки необхідно дотримуватися по закінченню робіт?
4. Як необхідно розташовувати руки при прокладанні строчки?
5. З чого потрібно розпочати роботу на швейній машині?
6. Коли проводиться втягування нитки в голку швейної машинки?
7. Що необхідно перевірити до початку роботи на електрообладнанні?
8. Яких правил з техніки безпеки необхідно знати і дотримуватися при виконанні прасувальних робіт?
9. Що категорично забороняється при виконанні ручних, машинних, ВТР?

Для повторення термінології ручних, машинних та прасувальних робіт, здобувачам освіти необхідно за певний час (5 хв.) записати якомога більше термінів з їх поясненням.

2. Закріплення попередньої теми уроку: Виконання операцій спеціальними стібками: пришивання гудзиків (двома, чотирма отворами, на стійці), пришивання гачків, петель, кнопок.

Вправа «мозкова атака»

1. Які стібки застосовуються для пришивання гудзиків?
2. Як пришивають гудзики з чотирма отворами?
3. Для чого підшивають прокладкою або підгудзиком?
4. Замалювати графічне зображення пришивання кнопок, гачків.
5. Де і для чого застосовуються петельні стібки?
6. Де і для чого у виробах застосовуються закріпки ручними стібками?

1. Оголошення теми і мети уроку. Повідомлення нового матеріалу:

Сьогодні ми розглянемо дуже важливу тему уроку: «Організація робочого місця при виконанні машинних робіт: пуск, регулювання, заправка, догляд за швейними машинками; виконання строчок різної конфігурації».

Метою нашого уроку буде навчитись правильно організовувати робоче місце для виконання машинних робіт; вміти обрати правильну робочу позу; навчитися заправляти верхню та нижню нитки швейної машини 1022М кл. ОЗЛМ та намотувати нитку на шпульку; виконувати строчки різної конфігурації.

1. Основні прийоми роботи на швейній машині

Перед початком роботи на швейній машині необхідно :

- 1) перевірити санітарно-гігієнічний стан робочого місця;
- 2) перевірити заправлення ниток в машину (електродвигун машини повинен бути вимкненим);
- 3) змастити деталі, якщо машинка змащується вручну
- 4) При зшиванні деталей виробу:
 - 1) деталі розташовують ліворуч від лапки, а припуск на шов (зрізи деталей) праворуч;
 - 2) якщо є зметувальна строчка, машинну строчку прокладають на відстані 1 мм ліворуч від зметувальної;

- 3) при виконанні строчки її кінці закріплюють;
- 4) щоб деталі не зміщувались під час прострочування складного контуру, машину необхідно зупинити при крайньому нижньому положенні голки, а потім, піднявши лапку, повернути деталі на потрібний кут, опустити лапку та продовжити зшивання деталей у потрібному напрямку;
- 5) по закінченні роботи машину вимикають, робоче місце ретельно прибирають, а інструменти, приладдя та деталі виробу, які зшивалися, складають у визначене місце зберігання, непотрібні клаптики тканин, шматки ниток викидають.

Правильна посадка швачки за машиною, оволодіння прийомами роботи суттєво впливають на її самопочуття, полегшують виконання технологічних операцій, сприяють хорошій якості та продуктивності.

1. Тулуб працюючого має бути злегка нахилений вперед
2. Важливим є вибір стільця. Бажано вибирати гвинтовий стілець із сидінням, висоту якого можна регулювати.

3. Стілець повинен бути поставлений точно напроти голководу швейної машини. Швачка має сидіти прямо, так, щоб відстань від тулуба до краю стола була 1015 см, а відстань від очей до деталей виробу, що зшиваються, близько 3040 см.

4. Кисті рук повинні розташовуватися на платформі машини в стійкому стані, а лікті на одному рівні з кришкою стола.

5. Ступні ніг мають бути розташовані на педалі так, щоб ступня правої ноги виступала вперед на 1012 см. Тоді пуск машини здійснюватиметься переважно правою ногою, а зупинка лівою. При цьому навантаження розподіляється рівномірно на обидві ноги, що значно полегшує роботу на машині.

Правила ТБ при виконанні машинних робіт (див. Додаток Б).

Під час роботи на машині необхідно:

- а) працювати у спеціальному одязі та головному уборі (береті, хустинці);

б) після закінчення роботи прибрати у спеціальні ящики всі інструменти та приладдя;

в) заправляти нитки тільки при вимкненій машині.

Підготовка швейної машини до роботи

Ви вже знаєте, що швейна машина – це технічний пристрій для обробки та з'єднання деталей швейних виробів. Останнім часом змінився не тільки зовнішній вигляд швейних машин, а й удосконалились деякі їхні механізми. Незважаючи на це, принцип їх роботи залишився незмінним.

Машинна строчка утворюється шляхом переплетення двох ниток – верхньої та нижньої. Для того, щоб машина працювала та виконувала строчку якісно, слід правильно заправляти нитки. Сьогодні на уроці ви навчитесь заправляти, доглядати, прокладати строчки різної конфігурації на швейній машині 1022М кл.

Послідовність заправки верхньої нитки в швейній машині 1022М кл (див. Додаток В).

Слід дотримуватися певних правил роботи на швейній машині. Під час роботи слід звертати увагу на правильну організацію робочого місця, робочу позу та дотримання правил безпечної роботи. Важливо правильно дібрати нитки до тканини, з якої виготовляють виріб, та правильно заправити ними швейну машину. Під час роботи важливо правильно керувати приводом руху машини та тримати виріб так, щоб строчка була рівною.

Пам'ятайте! Махове колесо має обертатися в напрямку до працюючого. Якщо воно рухатиметься у зворотному напрямку, то верхня нитка обірветься, а нитки заплутаються у човниковому пристрої.

Перед початком роботи необхідно перевірити якість строчки на пробному шматочку тканини (див. Додаток Г).

При роботі на швейній машині слід дотримуватися правил:

До початку роботи:

1. Поставити машину на робочий хід.
2. Підняти голку у верхнє положення.

3. Вийняти з-під лапки шматочок тканини.

4. Заправити нитки.

Початок роботи:

1. Покласти підготовлену тканину під лапку.

2. Проколоти тканину голкою, притримуючи кінці ниток.

3. Опустити лапку.

4. Приступити до роботи.

Виконання роботи:

1. Обертати махове колесо тільки на себе.

2. На початку і в кінці строчки робити закріпку.

3. Направляти руками тканину так, щоб намічена лінія строчки була між ріжками лапки.

Пам'ятайте! Тягнути або підштовхувати тканину не можна.

Закінчення роботи:

1. Підняти голку.

2. Підняти лапку.

3. Відвести тканину від себе лівою рукою.

4. Обрізати нитки, залишаючи кінці завдовжки 10-15 см.

При виконанні машинної строчки на початку і в кінці строчки роблять машинну закріпку. Машинна закріпка – це повторення строчки при зворотному ході машини. Для отримання закріпки важіль зворотної подачі натискають до упору вниз і відпустити після виконання закріпки (або натискають на кнопку). При цьому в початкове положення важіль повертається автоматично.

Регулювання натягу верхньої нитки в машині човникового стібка. Щоб збільшити натяг верхньої нитки, необхідно градуйовану гайку на гвинтовій шпильці регулятора повернути навколо своєї осі за годинниковою стрілкою. Для зменшення натягу верхньої нитки необхідно гайку повернути проти годинникової стрілки. Пам'ятайте, що регулювати натяг верхньої нитки необхідно при вимкненій машині та опущеній лапці.

Показ майстром практичних прийомів виконання робіт:

- Заправки верхньої та нижньої ниток;
- Прокладання строчок різної конфігурації;
- Намотування ниток.

Повторення пройденого матеріалу.

Опитування правил з ТБ при виконанні машинних робіт.

III. Поточне інструктування (4 год. 30 хв.)(самостійна робота).

- 1.Виконання вправ здобувачами освіти. Перевірити, як розпочато роботу і вимоги з ТБ.
- 2.Перевірити дотримання технічних умов.
- 3.Цільові обходи робочих місць: своєчасне виявлення і усунення дефектів при виконанні трудових прийомів, способи їх попередження.
- 4.Перевірити правильність ведення самоконтролю.
- 5.Спостерігати за правильним виконанням здобувачами освіти.

Контроль якості виконання.

- 6.Провести індивідуальний інструктаж з окремими невстигаючими здобувачами освіти.

7.Фізхвилинка – 5 хв. Перерва на обід 30хв.

IV. Заключний інструктаж (10 хв.)

1. Підвести підсумок роботи за день.
2. Повідомити учнів про допущені помилки і способи їх усунення.
3. Відмітити кращі роботи здобувачі освіти.
4. Повідомити здобувачам освіти результати оцінювання .
- 5.Видати завдання на домашню роботу.
- 6.Прибирання робочих місць в цілому в майстерні.

Правила техніки безпеки при виконанні машинних робіт

1. Перед початком виконання роботи необхідно перевірити:

- Санітарно - гігієнічний стан робочого місця;
- Наявність захисного щитка приводного паса швейної машини;
- Заземлення електричного двигая;
- Справність інструментів;

1.2. Під час виконання роботи:

- Заправляти нитки,
- встановлювати шпульний ковпачок,
- голку,
- виконувати регулювання тільки при вимкненій машині;

Вмикати машину тільки з дозволу викладача. Про виявлені неполадки в роботі машини повідомляти викладача;

1.3. **Забороняється:**

- Чистити та змащувати машинку при ввімкненому двигуні;
- Відволікатися під час виконання операцій на машині;
- Залишати ввімкнений електродвигун після завершення роботи;
- Виконувати регулювання та заміну голки, лапки, рейки при ввімкненому електродвигуні;

1.4. Після виконання роботи:

- Вимкнути двигун і зачекати доки він зупиниться;
- Прибрати робоче місце;
- Скласти інструмент.

Послідовність заправки верхньої нитки в машині 1022М кл

1. Поставити бобіну ниток на стержень стійки бобінотримача, розташованого на кришці промислового столу.
2. Пропустити нитку через проріз ниткоспрямовувача.
3. Завести нитку знизу вгору за спрямовуючий гачок стійки провести зверху вниз у правий отвір ниткоспрямовувача.
4. Обведіть нитку за годинниковою стрілкою між шайбами додаткового регулятора натягу верхньої нитки.
5. Провести нитку послідовно в три отвори ниткоспрямовувача знизу і провести в три наступних отвори другого ниткоспрямовувача.
6. Обвести нитку за годинниковою стрілкою між шайбами регулятора натягу ниток.
7. Завести кінець нитки за гачок ниткоспрямувальної пружини.
8. Завести кінець нитки за гачок ниткопритягувальної пружини.
9. Обвести нитку знизу ввверх навколо ниткоспрямовуючого трикутника. Увести нитку в ниткоспрямовувач.
10. Направити нитку вгору у вушко ниткопритягувача спава на ліво.
11. Завести нитку за гачок ниткоспрямовувача на голкотримачі.
12. Вставити нитку у вушко голки з боку довгого жолобка, залишити вільний кінець нитки завдовжки 10-15 см.

Швейні машини бувають як з вертикальним, так і з горизонтальним розташуванням човникового пристрою.

В машинах з вертикальним човниковим механізмом нижню нитку заправляють за допомогою шпульного ковпачка і шпульки, які вставляють у цей механізм.

Послідовність заправки нижньої нитки в машинах з вертикальним розташуванням човникового механізму

Витягнути шпульний ковпачок, що знаходиться у вікні між стінками засувної пластини швейної машини.

До шпульного комплексу входять: шпульний ковпачок; шпулька; порожнистий стержень; пластинчата пружина; гвинт; проріз; язичок; виріз; пластинка.

1. Узяти шпульний ковпачок у ліву руку таким чином, щоб установчий палець шпульного ковпачка опинився зверху.

2. Узяти шпульку з намотаною ниткою двома пальцями правої руки та вставити її в шпульний ковпачок. Вільний кінець нитки має звисати зі шпульки на 10-15 см.

3. Завести нитку в паз шпульного ковпачка під пласку пружину і витягнути її між двома подовженими кінцями пласкої пружини. Вільний кінець нитки повинен звисати вправо або вліво від установчого пальця шпульного ковпачка.

4. Відкрити засувну пластину.

5. Узяти заправлений шпульний ковпачок двома пальцями лівої руки за важіль засувки так, щоб установчий палець був спрямований угору.

6. Ввести пальцем лівої руки вліво пластину засувки шпульного ковпачка і у вікно між стінками засувної пластини і голкової пластини на стержень шпулькотимача надіньте шпульний ковпачок. Виріз шпульного ковпачка повинен бути.

7. Перемістити засувну пластину вправо .

Пам'ятайте! Кінець нитки має звисати вниз.

Виведення нижньої нитки: опустити голку вниз поворотом махового колеса ,притримуючи кінець верхньої нитки і вивести на зовні нижню нитку.

Додаток Г

Таблиця неполадок роботи машини, причин та способів їх усунення

Неполадки		Причини неполадок
Строчка петляє знизу.		Слабкий натяг верхньої нитки або великий натяг нижньої. На шайбах регулювача натягу верхньої нитки з'явилися прорізи або зазубрини. Між шайбами регулювача натягу верхньої нитки з'явився бруд. Неправильна заправка ниток.
	Строчка петляє зверху.	Великий натяг верхньої нитки або малий нижньої. Неправильна заправка ниток. Під пластинчасту пружину шпульного ковпачка потрапив бруд.
Туга строчка.		Великий натяг обох ниток.
Брудна строчка.		Накопився бруд під голковою пластиною, в човнику та інших деталях.
Обрив верхньої нитки.		Номер голки не відповідає номеру ниток. Неякісна голка. Неправильно встановлена голка. Великий натяг верхньої нитки. Зазубрини на деталях човника або нитконаправлювачах. Неправильна заправка верхньої нитки. Неправильно встановлений шпульний ковпачок.
Обрив нижньої нитки.		Пошкоджений шпульний ковпачок. Неякісна намотка ниток на шпульці. Пошкоджена шпулька, внаслідок чого вона туго обертається. Великий натяг нижньої нитки.
Злам голки.		Голка не до упору встановлена в голковід. Номер голки не відповідає товщині тканини.

	Несвоєчасне переміщення тканини. Неправильно встановлений шпульний ковпачок. Не відрегульована взаємодія голки та човника. Неправильно встановлена лапка або послабилось її кріплення.
Пропуски стібків.	Тупа або зігнута голка. Номер голки не відповідає номеру ниток. Неправильно встановлена голка. Неправильна заправка ниток. Не відрегульована взаємодія голки та човника.
Неякісне переміщення тканини.	Не відрегульована лапка по висоті або тиску Зазубрини на підшві лапки. Послабилось кріплення зубчастої рейки. В прорізах зубчастої рейки накопичився бруд. Затупилась зубчаста рейка. Зносились деталі механізму переміщення.

